

584

1779, 17

DE
**QVIBVSDAM CAPITIBVS
 IVRIS CIVILIS MALE NON
 RECEPTIS**

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISVVRGENS.

S O C I O

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XX. MAIL. ANNO MDCCCLXXIX.

DISPVTABIT

AVTOR

IOAN. GOTTLOB HENRICVS SEYFFARTH

WEYDA - VARISC.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

DE
QUAEVSDAM CAPITIBVS
IVRIS CIVILIS MALE NON
REPERTIS
RESTITIS IETORVM ORDINIS GRATIA
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
IN AVDIOTORIO IVRIBVS
IOAN. GOTTLOR HENRICVS SEYFARTH
EX OFFICINA LINGVÆ
LIPSIÆ

PERILLVSTRI
ET
GENEROSISSIMO DOMINO
DOMINO
CHRISTIANO HENRICO
DE WATZDORF

DOMINO IN HOHEN - OELSEN ATQVE
SCHLOSBERGA

SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE
CAPITANEO PRAEFECTVRARVM

ET
CIRCVLI NEOSTADIENSIS STEVRARVM
E NOBILIBVS RECEPTATORI

DOMINO AC MAECENATI GRATIOSISSIMO

PERILLVSTRI
ET
GENEROSISSIMO DOMINO
DOMINO
CHRISTIANO HENRICO
DE WATZDORF
DOMINO IN HOHEN-GEISSEN-ATOVE
SCHLOSSBERG
SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE
CAPITANO PRAEFECTORVM
ET
CIRCVLI NEOSTADIIENSIS ETVARVM
E NOBILIBVS RECEPTATORI
DOMINO AC MAECENATI GRATIOSISSIMO

DOMINE PERILLVSTRIS

GENEROSISSIME DOMINE

Potuisset DOMINE PERILLVSTRIS me exiguitas mearum scientiarum deterrere a meditato conamine, nisi insignis TVA indulgentia atque gratia in eos, qui bonas literas tractant, spem mihi faceret haud incertam, fore, ut audaciae veniam ab ea sim impetraturus. Hac ergo spe fretus PERILLVSTRE TVVM NOMEN libello meo quamuis exiguo, summae tamen animi mei pietatis, reuerentiae atque submissionis testimonio atque monumento antepondere. Sint ergo haec studiorum meorum Accademicorum primitiae TIBI sacrae atque

que dedicatae. Sint perpetuum documentum
meae in TE reuerentiae et submissionis.
At precor simul, velis non tantum audaciae
veniam indulgere, sed hoc specimen meae
qualiscunque doctrinae ea accipere gratia,
quae TIBI propria atque in TE omnes ve-
nerantur. Permitte vero etiam simul, vt
huic TVAE impensae gratiae me, meam
felicitem meaque omnia obseruantissimis
interpositis precibus commendem, qui non
tantum pro TVA, GENEROSISSIMAE-
que TVAE DOMVS perpetua felicitate
Deum precibus mactabo, sed semper ero

NOMINI TVO

PERILLVSTRI AC GENEROSISSIMO

LIPSAE

DIE XX. MAII

MDCCLXXIX.

addictissimus

IOANNES GOTTLÖB HENRICVS
SEYFFARTH.

DE
QVIBVSDAM CAPITIBVS IVRIS
CIVILIS MALE NON RECEPTIS.

§. I.

 Est profecto, quod miremur, populares nostros maiores romanorum imperio haud subjectos passos esse peregrino seu exotico jure se judicari. Antiquissimis quidem temporibus Germani aliter sentiebant; Suis enim iuribus regebantur: seu, ut TACITVS DE MOR. GERM. testatur: boni mores apud eos plus valebant, quam alibi bonae leges; ac postea viderur popularitas Germanica antiquam illam rationem deseruisse et exotica magis appetuisse. Ipsa adeo iura patria exoticis postposita sunt, et ex illis peregrinis iuribus multa recepta, quae popularibus antiquis incognita, multa ad illorum dispositiones declinata, ut hodie magis peregrina instituta, quam patria esse videantur. Non late inquiram, quo factum sit modo, ut germanicae illae nationes a suis moribus, institutis et iuribus recefferint, quippe ab aliis iam toties dicta. Pauca tantum dicam de prima occasione iurium romanorum receptorum, quo dein de themate iudicium ferre possumus. Constat, in Italia nunquam obligandi vim amisisse *Ius Romanorum*, extincto licet Imperio Romano et Italia a popularibus prope suppressa. Causa fuit mos, quem Germanicae gentes observarunt, quippe

quae victores vix vnquam victis sua iura suosque mores imposuere, sed passi sunt, vt propriis suis iuribus iudicarentur et agerent. Patet huius asserti veritas ex *Alariciani breuiario* ex fragmentis *collectionis Burgundicae*, quae sub *Papiani* nomine extat. Docent collectae illae *formulae* antiquae. Inde haud raro factum est, vt victores, suis iuribus ex moribus collectis et scriptis, Romana immiscerent, quod maxime probant *Longobardorum* leges et aliarum gentium, quae Romanos olim habuere subditos deuictos. Haec satis trita. Factum hinc est, vt in terris atque prouinciis olim imperio Romano subiectis illud Romanum ius non omnino abolitum atque obliuione plane delectum sit; sed potius quaedam capita popularibus simul cognita facta. Post vbi Franci occidentale Imperium restituere, suppresso simul regno Longobardico, quamuis quaedam iura francica Italiam praescripta, quod patet ex *Albinagii* iure postea abrogato; tamen Romana iura obligarunt, vt videtur, etiam antequam studium iuris civilis restitutum et restauratum. Fuit itaque caussa principalis huius iuris Romani valor, vt postea Ius Iustinianicum eruditorum studia excitauerit, maxime cum, quae in foro atque iudiciis obtinerent, hoc iure continerentur. Post Imperio Carolingico extincto, cum Germani sese in iuribus atque possessione Italiae tanquam in terris vi victoriae quaesitis tuerentur, hoc ad eum ius, quod antiquissimis temporibus valuerat, quod neque a Gothis, Vandalis, Longobardis, Francis suppressum, abolitum et abrogatum, sed subditis deuictis relictum, et, cum in libris Iustiniani contineretur iique ex Exarchatu Rauennatensi non incogniti, factum est, vt postea Imperatoria auctoritate comprobarentur et Italiam confirmarentur, imo nouis legibus, vt patet ex *FRIDERICI*

DERICI *Authenticis*, auferentur. Sed haec Italiam respiciunt. Quae vero haec ad patriam nostram? Sane multum. Nam cum Imperium Germanicum sua vindicaret iura et Augustissimus Germanorum Imperator, summus quoque Imperans in Italia esset, factum est, ut quae lites inter Italos agerentur, demum ad ultimam Imperatoris decisionem prouocando deuoluerentur. Iam bene visum est popularibus Italiam migrare, ibique iura illa apprehendere, quorum ope lites Itolorum definire possent. Inde eruditis aditus ad tribunalia patefaciendus. Et cum non omnes, qui exoticum ius apprehenderant in aula Imperatoria accessum haberent, ut possent suarum doctrinarum messem facere, ad Germanorum causas litigiosas hoc apprehensum ius applicarunt et ad patria iudicia traduxerunt. Neque id admodum difficile esse poterat, cum tot exercitus Germanorum in Italiam traducti iam instituta Romana experti essent, imo nonnulla iuribus illis exoticis comprobata forsitan recepissent, quale quid *de dotē* conuicio. Sic in patriam studia illa apprehensa peregrinum ius attulerunt, donec Legibus adeo receptio illa confirmaretur.

§. II.

Receptum ius Romanum esse in foris Germaniae diximus. Sed iam quaerendum, qualis illa sit receptio. Forsan nemo erit, qui sibi persuadeat, omnia et singula fragmenta, constitutiones et rescripta, et quaecunque libris iuris Iustiniani capita continentur, ita recepta esse, ut ex iis decidantur lites et controuersiae, ita ut nullum caput in iis libris contineatur, quod non hodie obliget. Hoc asserunt si quis statuere uellet, omni experientiae repugnaret. Integra enim materia, quae seruorum Romanorum dominis competentia iura tractat, omni usu

B

desitui.

desistitur. Quis enim nostros *homines proprios*, quos nostrates semper inter personas retulerunt, cum Romani suos seruos rebus adnumerarent, ex Romano iure iudicabit? Scio quidem, nonnullos Iure Consultorum varia ex legibus, quae de seruis Romanis agunt, capita applicabilia putare. Exempli loco adferunt, quae de persecutione seruorum fugitiuorum in iure peregrino sancita, quam opinionem etiam defendit, ni fallor, SCHILTER *Exercit. ad π. h. t.* Sed si dicendum, quod res est, haud difficile erit probare, fugitiuos homines proprios maiores nostros vindicasse, antequam peregrinorum iurium notitia ad eos venit. Hinc ea magis ex patriis moribus explicanda, neutiquam Romanum ius applicandum. Non ergo omnia capita, sed multa capita iuris ciuillis recepta esse, satis manifestum est.

§. III.

At iam oritur quaestio, quae illa sint recepta capita atque argumenta iurium? Hi, qui rem accurate diiudicant, argumentantur, ea ex iure Romano capita tantum esse applicata atque recepta, quorum ratio conuenit aut potius non repugnat moribus et institutis Germanorum. Sed quamuis concedendum sit, hanc regulam sanae rationi consentaneam esse, tamen vix generalis erit, ex qua omnia recepta iurium capita possint constitui. Nam neque ratio iurisprudentiae illorum temporum, quo peregrina iura popularibus nostris innotuere, hanc regulam probabilem reddit, neque etiam conspirat experientia. Si enim ad tempora et methodum tractandi iurisprudentiam respicimus, facile pater, Iureconsultos Glossatores primam occasionem sua doctrina receptioni dedisse. Constat autem, hos ICTOS Glossatores omni humaniorum

niorum, historiae, antiquitatum peritia destitutos, tamen exposuisse leges. Quis vero sibi persuadeat, hos ab his instructos doctos homines potuisse huius iuris legumque rationes eruere, quae sine accurata historiae, antiquitatum et legum secundum temporum ordinem positarum cognitione vix erui possunt, ut ex legis ratione cum moribus et institutis patriis comparata applicatio et receptio facta sit? Et quam paucissimi erant illorum temporum Iureconfulti Romani iuris periti, qui in Italia accuratam morum institutorumque patriorum cognitionem habebant, ut legum rationes cum his comparare potuerint? Imo magis probabile est, ignorantiam rationum et iuris patrii et peregrini simul causam dedisse recipiendarum legum peregrinarum, nisi obsessent inueteratae atque tritae consuetudines, quas, non ferebant populares, ut pellerentur foro. Sic omnis iurisprudencia Romana neque *nudis pactis* obligationem adeo civilem adimere potuit, nec improbare successoria pacta. Hinc etiam factum est, ut postea RECESS. IMPER. NOR. §. 105. quo peregrini iuris in subsidium facta receptio comprobabatur, fieret hac restrictione, ut applicarentur leges peregrinae *nach redlichen, ehrbaren und leidlichen Ordnungen, Statuten und Gewohnheiten der Fürstenthümer, Herrschafften und Gerichte.*

§. IV.

In receptione itaque Iuris peregrini, quod temporum illorum ignorantia quasi vniuersale et omni humano generi datum arbitrabatur docti, duo inter alia commissa sunt vitia. Vnum est: Receperunt enim applicando materias peregrini iuris, quas plane nec recipere, nec applicare antiqua gentium Germanicarum instituta patiebantur; Alterum: haud receperunt legum exoticarum dispositiones,

sitiones, quae non repugnante iure patrio omnino recipi potuissent. Vbi sane verum est, recepta applicataque primum fuisse romana iura in Germania nulla habita cura rationum legum eruendarum, facile potuere in haec vitia illorum temporum Iuriconsulti incidere. Veritatem vero vtriusque asserti exemplis, quantum libelli breuitas patitur, probabimus.

§. V.

Capita iuris ciuiliis romani applicata esse, quae plane applicari non debuissent, probat maxime confusio illa, quae adeo in leges prouinciales irrupit in materia *de dotalitio*. Ignorat ius romanum adeo causam et rationem dotalitii, vt in hoc iure plane nihil contineatur, quod argumento decidendarum controuersiarum esse posset, si de dotalitio quaestio oriretur. Erat dotalitium seu vidualitium inuentum mere germanicum quodue nullam habebat aliam causam, quam vt vxori viduae factae prospiceretur respectu sustentationis et alimentorum. Cum enim contracto matrimonio exiret ex familia patris, et transfret in mariti familiam, quod assumptum mariti nomen probat, erat quoque a mariti familia alenda. Hi ergo sumtus constituendo dotalitium definiebantur pacto. Non ergo ad successoria pacta referendum pactum, quo vidualitium constituebatur, sed iure proprio atque perfecto alimenta a familia mariti vidua facta exigere poterat. Ne itaque postea lites super praestandis orirentur, pactis omnia definiebantur. Quid ergo materiam de dote illata, de donatione propter nuptias, de contractu vitalitio et de vsuris propterea maioribus praestandis aduocabant ex iure peregrino, cum tamen Germanis ob dotem incognitam controuersiae iuris Germanicae decidendae argumentum dare

dare non posset. Non adscribo, quae confusa iuris sit applicatio, nota sunt confusa illa iura forensia et breuiter exhibet PVTTERYS in Elem. Iur. Germ. et alii, qui Germanica tractant.

§. VI.

Possunt et pactorum dotalium in iure Romano expostitorum applicationem ad pacta nuptialia Germanorum adducere, in quibus posterioribus mox pactum donationis inter viuos, mox mortis causa donationis inuenerunt, cum pacta successoria in romano iure non deprehenderent, quasi male actum esset, ni ius Romanum applicasset, quamuis male. Possem et alia capita male applicata adducere: Sed videamus potius, an capita iuris civilis adsint, quae applicari potuissent, at in foro recepta non sunt. Videor inuenisse caput iuris Romani in quadrupedaria actione, cuius receptio male neglecta videtur. Sanciuerant Decemuiui, vt, *si pauperiem quadrupes fecisset, dominus noxiam sarciret aut animal noxae daret.* Sapientissimo consilio hoc dispositum erat. Cum enim requireretur, vt a quadrupede damnum contra naturam sui generis citra domini culpam datum sit, iustum videbatur Romanis, dominum non in maius pretium condemnare, quam animalis, quod nocuerat. Electionem ergo concedebant domino animalis, vt si aestumario quadrupedis superaret damni aestimationem, hac praestita, se liberare posset, sin vero, si maior esset damni aestimatio, quam quadrupedis, damnum passus contentus esse debebat, si quadrupedem noxae acciperet, ne vltra eius aestimationem obligaretur dominus, cui nulla damni dati culpa tribui posset. Forum noxae deditioem non recepit. Male sane! *IVS PROVIN. SAXON. L. II. art. 40.* Aut damni restitu-

tionem

tionem domino imponebat, aut permittebat, vt se liberaret abactione animalis. Poterat ergo is, qui damnum passus animal abactum capere, vt ex eo damni aliquam restitutionem caperet. Non ergo repugnabat Romana noxae deditio huic animalis abactioni. Vtraque lex volebat dominum vltra animalis aestimationem vel iacturam coercere. Poterat ergo cum abactio animalis periculosa esse posset et plus damni metuendum, noxae deditio recipi: At teste CARPZOVIO in *Pr. Crim. Qu. 131. n. 19.* si recipit animal nocens praecise ad damni restitutionem solvendam obstringitur, licet nocens animal alteri dare paratus sit: quae sententia eo iniustior, quae, ne periculum aliis fiat per abactionem animalis, in grauiorem summam damnatur, quam animalis nocentis fert aestimatio.

§. VII.

Possent forsitan inter male neglecta et non recepta capita ciuilius iuris referre materiam de *diuortijs et repudijs*. Si enim ea, quae alit forum iura, consideramus in foro Protestantium, qui tamen negant, et negant recte, subesse matrimonio *sacramentum*, plane nulla adest excusatio, cur conclusa Pontificii iuris, quod matrimonium inter sacramenta refert, recepta et saniora iuris ciuilius capita neglecta sint. Sed abstineo ab hoc capite, potius non receptum caput iuris ciuilius ex materia de aleatoribus huc refero. Ius Romanum permittebat, vt, quae alea perdit, possent condici, si soluta essent. Probant verba Edicti IVSTINIANI in *L. 2. C. de aleat.* *Hac generali lege decernimus, vt nulli liceat in publicis vel priuatis domibus vel locis ludere, neque in genere, neque in specie: et si contra factum fuerit, nulla sequatur condemnatio; sed solum reddatur et competentibus actionibus REPETATUR ab his, qui dederint, vel*
eorum

eorum heredibus: aut his negligentibus, a patre aut defensoribus illius civitatis: vel recipiat fiscus, non obstante, nisi quinquaginta annorum, praescriptione. Dubium non est, analogiae iuris, quae prohibet aleam, ut ex actu prohibito ius et obligatio existere nequeat, hanc exotici iuris dispositionem maxime convenire: tamen non recepit forum, imo potius apud nos inter CONSTITUTIONES INEDITAS una extat, qua expresse contrarium statuitur, ne videlicet lusu perditam soluta condicantur.

§. VIII.

Addimus ex tot aliis capitibus, quae adduci possent, si paginae paterentur, unicum caput peregrini iuris non recepti. Permittit lex Romana, ut, si in litem iurandum sit, indefinite et pro arbitrio laesus damnum iuramento aestimet. Recte si naturalia sequimur iura. Imputet enim sibi is, qui alteri iniuste damnum dedit, ut secundum animi affectionem laesus, qui optime damnum, quod patitur, iudicare potest et aestimare, etiam aestimet, quamvis illa aestimatio forsan gravis sit ei, qui damnum restituere debet. Satis erat, servare per leges iura salva laeso, dato tamen iudice iure temperandi nimiam forsan lucrandi cupidinem laesi. Haec nota. At cur ab his recessit forum atque absurdam illam distinctionem iuramenti in litem veritatis et adfectionis recepit, quae distinctio, ut recte iudicat HEINECCIUS in *Doctr. T. L. XII. T. III. §. 33.* inuita Themide introducta.

21
RESPONDENTI DIGNISSIMO

S. D. P.

PRAESES

Semper, per quae tempora meas frequentasti scholas, non solum assiduitatem et diligentiam TVAM probavi, verum doctrinae egregiae TVAE elegantissima mihi in privatissimis exercitationibus examinatoriis dedisti specimina, ut examinando vires cum summa voluptate explorarem, bene sciens, egregias TVAS futuras responsiones. Quid mirum, quod lubentissime munus Comitis ad cathedram publicam susciperem, cum libellum a TE elaboratum corrigendum exhiberes. Paucissima fuere in eo, quae non corrigenda, sed temperanda tantum erant. Iam cum non sine laude examen publicum superasti, gratulor alterum specimen scientiarum TVARVM adhuc superandum, quod non minori gloria TE superaturum certissime confido. Faxit DEVS O. M. ut digna TVA diligentia capiat praemia. Sane sicuti de diuina providentia TVI curam habenti non dubito; ita TE rogo, ut me amare nunquam desinas meique memoriam sancte serues. Promitto, me omni tempore et fidissimum et paratissimum futurum amicum. Vale scribeb. Lipsiae d. XVIII. Maii MDCCCLXXIX.

12

9. 210.

Leipzig, Diss., 1779 A17

ULB Halle

004 583 736

3

86.

DE
QVIBVSDAM CAPITIBVS
IVRIS CIVILIS MALE NON
RECEPTIS

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISVVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XX. MAIL. ANNO MDCCCCLXXIX.

DISPVTABIT

AVTOR

IOAN. GOTTLOB HENRICVS SEYFFARTH

WEYDA - VARISC.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.